

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1948. december 17. péntek.

V. EVFOLYAM, 294. szám.

Teljes feloszlás állapotában a Kuomintang

Amerikába menekítette vagyonát Csang-Káj-Sek

„A kínai néphadsereg előnyomulását nem lehet már megállítani, s a kínai események Japánban és a távol-keleti szigeteken megrendítették az amerikaiak helyzetét.” Ezt az amerikai imperializmus számára kétségfelenül igen lesújtó megállapítást nem más tette, mint az amerikai imperialisták távolkeleti helytartója és fővezére, Mac Arthur tábornok.

A France Presse az amerikai külügyminisztérium illetékesinek nézetét tolmácsolva pedig felveti a kérdést, hogy Nanking kijűrtése után lehetséges-e még fentartani a kapcsolatot a Kuomintang-gal. Egy amerikai hivatalos személyiség elégedetlenségét fejezte ki, hogy kapcsolatokat tartanak fenn egy olyan kormánnyal, amely ide s tova csak „nankingi politikát” menekültek egy csoportja. Egyébként általános a vélemény, hogy Csang Káj-Sek asszony amerikai utja, aki segítyt akart koldulni a renkívül súlyos helyzetben lévő Kuomintang számára, teljes kudarcot vallott.

Igen figyelemreméltó ugyancsak a France Presse nankingi tudósítójának elemzése a Kínában lefolyt katonai és politikai eseményekről.

A Kuomintangnak 3 hete nincs kormánya

A tudósító megállapítja, hogy a Kuomintangnak voltaképpen három hete nincsen kormánya. Szun-Fo miniszterelnök azonnal „diplomáciai betegséget” kapott, amint kormányalakítással bízták meg. Egyetlen lépést sem tett a kormány megalakítása érdekében, nem lépett érintkezésbe egyetlen politikai személyiséggel sem, aki a kormányalakításnál szóba jöhetett volna. Ezzel szemben gyakori megbeszéléseket folytatott a Kínában állomásozó amerikai katonai misszió különböző tagjaival.

Szun-Fo-t hétfőre Nankingba várták, de nem érkezett meg és valószínűleg nem is fog jönni, csupán azért, hogy benyújtsa lemondását Csang-Káj-Seknek. A francia tudósító a nankingi politikai helyzetről szólva megállapítja, hogy a Kuomintang ostromlott fővárosában a legsötétebb pesszimizmus uralkodik. Teljesen egyhangulag az a vélemény alakult ki, hogy nincsen olyan politikai személyiség, aki képes lenne kormányt alakítani, csupán akkor, ha elismeri a béketárgyalások megindításának szükségességét a népi haderővel.

A Kuomintang e pillanatban már a teljes széthullás, széthúzás és feloszlás állapotában van. A minisztériumi tisztviselők nem törődnek már Csang-Káj-Sek parancsaival, elégtetik a hivatalos okmányokat és kimutatásokat. A legtöbb hivatalos közértesítő az ürességtől s a tisztviselők kizárólag azaz törődnek, hogy vagyonukat Formosa szigetére vagy az angol felfedezés alatt lévő Honkongba menekítsék. Általában a Kuomintang tisztviselői két csoportra oszlanak: egyesek, vad pániktól elkaptva menekülnek, mások pedig a népi erővel való együttműködésre készülnek, akiknek győzelmeiben már már senki sem kételkedik.

Még Csang-Káj-Sek legközelebbi munkatársai sem tartanak ki velük mellet. Rendkívül éles politikai támadás folyik Csang-Káj-Sek testvére és sógora ellen is, akik Kína legnagyobb válságperiódusai közepén születtek és hatalmas hasznokat szeltek be.

Nankingban általános a vélemény, hogy Csang-Káj-Sek asszony washingtoni utja nem is annyira az amerikai katonai segítség elvételére volt, aminek már amúgy sem lenne jelentősége és haszna, hanem inkább Csang-Káj-Sek személyi vagyonának Amerikába való menekítésére.

Jellemző egyébként, a Kuomintang körében uralkodó kétségbeesésre, hogy Khen-Pu, Csang-Káj-Sek titkára, a Kuomintang központi bizottságának tagja, Csang-Káj-Sekkel lefolytatott heves vita akadályozhatta meg.

Nagygyűlés Newyorkban a béke és a szovjet-amerikai barátság mellett

NEW-YORK. — New-York: legnagyobb termében a Madison Square Garden-ben az amerikai-szovjet barátság országos tanácsa békegyűlést tartott. A szovjet-amerikai diplomáciai kapcsolatok felvételének 15-ik évfordulója alkalmával. A gyűlésen több mint 18.000 ember vett részt, s felszólt, többek között Paul Robeson a nagy énekes, Henry Wallace, a Haladó Párt vezetője és Hewlett Johnson a canterbury-i dékán és mások.

Panyuskín washingtoni szovjet nagykövét üdvözlőüdvözlésében megállapította, egyre több amerikai érti meg, hogy a Szovjetunióban a hatalom a dolgozó népet s a szovjet dolgozókat a népek közötti baráti kapcsolatok megerősítésére a nemzetközi biztonság és béke megerősítésére törekszik. Ezek az amerikaiak végül is győzni fognak a háborús üszítők felett.

A gyűlésen felszólt Wallace, a Haladó Párt vezetője. — Az elmúlt három esztendőben — mondotta — az Egyesült Államok és Nagybritannia veszedelemes gyorsasággal haladt előre azon az úton, amely a földgolyó több mint felének kizsákmányolásához és végül is a háborúhoz vezetett.

Kijelentette, hogy az amerikai nép, mely békét akar, nem hagyja magát megaláztatni egy új háború üszítőtől s nem hagyja meg magát belevonni katonai falandokba.

Hewlett Johnson rámutatott arra, hogy a világ népei nem akarnak háborúit. A Szovjetunió és Kelet-Európa népei azonban fel kell fiamljenek, hogy az Egyesült Államok a katonai támaszpontok ezreit rendezte be világszerte és az USA nemzeti ügyében leghatalmasabb részét elnyelik a katonai kiadások.

Utan öngyilkos lett. Bucsulevélben Khen-Pu kifejezést ad annak meggyőződésének, hogy a Kuomintang sorsa megpecsételődött és összeomlását már semmi sem akadályozhatta meg.

nép életszínvonalának emelésére szolgáló legfontosabb eszközöknek, addig az amerikaiak nemzetközi atomellenőrzési tervének célja megerősíteni ennek az új energiaforrásnak amerikai monopóliumát. Visszatartotta a Szovjetunió terjesztett rágalmaikat, leszegve, hogy a Szovjetunió senkire sem akarja rákényszeríteni eszméit és nem kötötte ki az együttműködés feltételül a szovjet életforma elfogadását, mint ahogyan az Egyesült Államok erőszakkal igyekezett elfogadtatni a maga életformáját. Bejejezésül arra szólította fel az Egyesült Államokat, sürgősen változtasson jeleltégi eszdpolitikáján.

KOLOZSVAR. — A közoktatásügyi minisztérium a hivatalos lap december 11-i 289. számában megjelent rendeletével megállapította a kolozsvári Bolyai Tudományegyetem nyelv-tudományi-, történelem-, földrajz-, bölcsészettudományi-, neveléstudományi- és lélektan Karának tanszékeit és kinevezte az egyes tanszék tanárait. Az egyes tanszékekre a következő tanárokat nevezte ki a közoktatásügyi minisztérium:

1. A nyelv-tudományi Kar magyar nyelvészeti tanszéke: finn-ugor nyelvészet: Marton Gyula előadó tanárt.

Magyar irodalom tanszéke: Régi magyar irodalom: Szilágyi József dr. előadó tanárt. Újabb magyar irodalom: János Elemer dr. tanárt. Legújabb magyar irodalom: Abafai Gusztáv előadó tanárt.

Klasszika filológia tanszéke: Latin nyelv- és irodalom: Szabó

December 23-ig váthatják ki a kereskedők működési engedélyüket

Kolozsvár. — A kereskedelmi és Iparkamara a kereskedelmi és élelmiszerügyi minisztérium rendelkezései értelmében, 1948 december 15-étől december 23-ig bezárólag, 1949 március 1-éig érvényes működési igazolványokat ad ki kereskedelmi cégeknek. Működési igazolványt kaphatnak a következők:

a) Azok a kereskedelmi cégek, amelyek az igazolvány megújítása iránti kéréseiket határidőben — 1948 július 15-ig — beadták és amelyeket a kamara ellenőrzési közgei felülvizsgáltak.

b) Azok a cégek, amelyek a működési engedély megújítása iránti kérésüket határidőben beadták, de még nem vizsgálták felül őket, vagyis amelyeknek felülvizsgálását 1948 december 20-ig elvégzik.

c) Az 1948 július 15. után bejegyzett cégeknek.

Azok a kereskedők, akik a fenti a) csoportba tartoznak, kötelesek a Kereskedelmi Kamarát helyzetükről tájékoztatni és 1948 december 20-ig ellenőrzést kérni.

Azok a cégek, amelyek működési engedélyük megújítása iránti kéréseiket elkészre adták be, egyelőre nem kaphatnak működési

engedélyt.

1948 december 23. az utolsó határidő a működési engedélyek kiváltására. Mindazokat a cégeket, amelyek ezen határidőn működési engedély nélkül kereskedelmi tevékenységet folytatnak, úgy tekintik, mint akik tiltott kereskedelmet üznek és mint ilyeneket a szabotázstörvény büntető rendelkezéseinek értelmében szigorúan megbüntetik.

A működési engedélyeket a megújítás iránti kérés benyújtása alkalmával befizetett díjak nyugtáinak felmutatása ellenében adják ki.

A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara ezton is a leghatározottabban megcáfolja a reakció és ügynökeinek vakrémület keltésére szánt azokat a rágalmaikat, amelyek szerint a kormány a magánkereskedelem megbénítására, a működési engedélyek kiadása alkalmával hatalmas díjak beszedését rendelte volna el.

Az állami áruházak, valamint az államosított vállalatok ugyancsak a fenti határidőig válthatják ki működési engedélyeiket, az ezért járó díjakat azonban nem kell megfizetniük.

Szabályozták a lakáshivatalok területi beosztását

BUKAREST. (Rador.) — A hivatalos lap tegnapi számában megjelent belügyminisztériumi rendelet a sajtóban a napokban közzétett helyi sajtóterületi lakáshivatalainak létesítéséről intézkedik. A rendelettel egyidejűleg, megjelent a szervezési táblázat is, amelynek alapján besorolják a szűkséghez mérten alkalmazott szervezetet. A miniszteri rendelet értelmében a lakáshivatalok fizetéses alkalmazottai köztisztviselők, akiknek köztisztviselői jogaik és kötelességeik vannak.

A rendőrségi kerületekre osztott városokban a lakáshivatalok területi megosztása ugyanaz, mint a rendőrségi kerületek területi felosztása. A lakáshivatalok tevékenységét a fővárosban a központi lakáshivatal irányítja, vidéki városokban pedig az 1. számú lakáshivatal, amely a központi lakáshivatal szerepét tölti be alkalmazottai köztisztviselők, akik

Kinevezték a Bolyai Tudományegyetem egy-egy Karainak tanárait és előadó tanárait

György helyettes tanárt.

Modern nyelvészet tanszéke: Román nyelvészet: Blédy Géza helyettes előadó tanárt. Francia nyelv és irodalom: Ulrich Ferenc helyettes előadó tanárt. Német nyelv és irodalom: Molter Károly tanárt.

A történelem, földrajz Kar: Románia történelme tanszéke: Románia történelme, középkor: Csélenyi Béla helyettes tanárt. Románia történelme. Újkor és legújabb kor: Bányai László dr. helyettes tanárt. Román-magyar kapcsolatok: Balogh Edgár helyettes tanárt.

Földrajz tanszék. Általános-, ember- és gazdasági földrajz: Tulogdy János tanárt. Etnográfia: Nagy Jenő helyettes előadó tanárt. Fizikai földrajz: Bartha Sándor helyettes előadó tanárt.

Általános ókori történelem tanszéke: Az ókor történelme (a kezdetleges társadalom és

rabszolgaság): Bodor András dr. helyettes előadó tanárt.

Általános középkori történelem tanszéke: A középkor történelme: Jakó Zsigmond tanárt. Bölcsészeti Kar: Marxizmus-leninizmus tanszéke: Cseh Gyula helyettes tanárt és Rácz Lajos helyettes előadó tanárt.

A közgazdaságtudományi tanszék: Heves Ferenc helyettes tanárt.

Dialektikus materializmus és történelmi materializmus tanszék: Gaál Gábor tanárt.

Neveléstudomány és lélektan Kar: Neveléstudományi tanszék: A neveléstudomány és a neveléstudomány története: Vörös István dr. véglegesített előadó tanárt. Neveléstudomány és módszertan: Bányai Margit dr. előadó tanárt.

Lélektan tanszék: Zörgő Benjamin helyettes tanárt nevezte ki a közoktatásügyi minisztérium.

Néhány nap múlva megjelenik románul

Sztálin műveinek az első kötete

A Román Munkáspárt könyvkiadója — mint már hírt adtunk róla — előkészítte I. V. Sztálin gyűjteményes műveinek a román nyelvű kiadását, Sztálin művei románnyelvű kiadásának az első kötete december 21-én jelenik meg. Az első kötet terjedelme 488 oldal. Ara 150 lej.

A világ legdemokratikusabb alkotmánya: a Sztálini alkotmány

Ezzel a címmel jelent meg a polgárának biztosít: a munkához, Sztálini Alkotmány ismertetése a pihenéshez, a tanuláshoz, az öregségi vagy betegségi anyagi biztosításhoz való jogát. A tanulmány felsorolja azokat a tényezőket, melyek a szovjetnépet a szocializmus győzelméhez és a Nagy Honvédelmi Háború győzelméhez vezették és amelyek ma a kommunizmus győzelméhez vezetnek.

Mindenkinek el kell olvasnia a munkát, hogy megismerje a világ legdemokratikusabb alkotmányát, mely a népek egyenlőségét, szabadságát, gazdasági és kulturális színvonalának állandó emelkedését biztosítja.

Valentin Katajev:

A távolban egy fehér vitorla...

Csak az ifjúsági irodalom nagy elő. Önkéntelenül az az érzésünk: a maga gyermekkorát írja le, eleven színekkel. Ahogy a gyermekeket megéleveníti, beszéli, abban nincs semmi felnőttes mesterkedés. Maga a gyermek él, érez, gondolkozik és eszelepszik ezeken a könyvoldalakon.

Katajev műve az ifjúság: de igaz gyönyörűséget talál benne a felnőtt olvasó is. Az író meglehetően művészete, stílusának természetes szépsége, mondanivalójának élettér, mozgalmassága és feszültsége az igazán nagy művek közé sorolja ezt a könyvét.

Ami a többi ifjúsági regény felé emeli, az témájának sodró ereje. Az 1905-ös orosz forradalom éveibe visz el, a „Potemkin” hajó legénységének lázadásának évébe, amikor a porig alázott és vérginzott nagy orosz tömegek megmozdultak és a kancsókat, tömegekbe lövő cári önkényuralommal szemben megmutatták forradalmi erejüket.

Két kisfiú, egy matróz, egy munkás és egy öreg halász története fonódik össze a regényben. Katajev az eseményeket végig, magától értetődő természetességgel, a gyermekek szemszögéből, az ő friss látásukkal adja

A gyermek, akit a rendkívüli események hűsö avatnak, de aki mégis gyermek és nem hazudtolja meg: 9-10 éves gyermek lényének valóságát.

A lázadó matróz, az illegálisban dolgozó munkás, az ő forradalmi barátait bujtató s a cári rendőrség által agyonvert öreg halász — e történelmi kor igazi hősei, akik mégis mindvégig egyszerű, eszelekvő, lázadó emberek. Kapsolattuk egymással és a két gyermekkel megrendítően szép, az izgalmas történetben itt mutatkozik meg leginkább Katejev író nagysága.

De ez a tehetség visszatükröződik tájleírásaiban, aprólékos megfigyeléseiben is. Ahogy leírja a hajnali gyöngyházfényű tengert, vagy a szüretre kész érett szőlőfürtöket — felejthetetlen. Humora is végig beragyogja mondanivalóját, melyben visszatufróznak a gyermekek lelkeinek vágyai, érzései.

Az izgalmas mese vége egy május éjszakai ünnepség a tengeren. Szegény odesszai halászok rendezik elnyomott és letipott, de már öntudatra ébredt emberek: ebben az utolsó jelenetben már felfénylik a későbbi nagy orosz forradalom győzelme.

Gyáros László fordítása és Kontrasty László rajzai szépek, ötletesek.

A távolban egy fehér vitorla — olyan könyv, melyet gyermekeknek, felnőttek egyaránt ismernie kell.

(M. L.)

Pénzadományt juttatott a kormány a berettyószéplaki gyermekeknek

BERETTYÓSZÉPLAK. (Levelezők írja.) — A helybeli szegénysorsú gyermekek számára nagy örömet jelentett a kormány jelentős pénzadománya, amelyet ünnepélyes keretek között a RMP képviselőinek jelenlétében osztottak ki az államj magyartanylevű népiiskola felső tagozatának a növendékei között. A rászoruló tanulók között a következők kaptak pénzajándékot: Helmecci Julianna 3555

lejt, Sántha Ilona 1725 lejt, Tolna Juhanna, hadiárva 3555 lejt, Szabó Gyula 3555 lejt és Egoosi Erzsébet 1721 lejt.

A berettyószéplaki magyarság hálásan vette tudomásul a szegény gyerekeknek nyújtott segítséget, mely újabb bizonyítéka annak, hogy a Román Népköztársaság nem tesz különbséget határai között élő népek között.

JAKAB GYULA levelező

Az Állami Magyar Színház és Népepera közleményei

Ma este: „Háry János”

Ma, csütörtökön este a Népepera nagyszerű nyitódarabját, a HÁRY JÁNOS-t ismétli meg az operagyűjtés. A gyönyörű muzsikáját, pazar kiállítású Kodály-daljáték ma esti előadása iránt is nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Népepera három új tagja, Wilkóvit Kató, Kovács Irén és Sasse László mutatkozik be a pazar kiállítású és látványos balettelkkel átszőtt daljátékban, melynek a címszerepét Szentés Ferenc, a többi főbb szerepeket pedig Kovács Kató, Csóka József, Fekete Mihály és Szendrey Mihály játssza. Rónai Antal vezényli a HÁRY JÁNOS-t. A balettszámokat Horváth Géza balettmester állította be. Szakács György díszletet és Szopos Klára stílusos jelmezeit fokozzák a daljáték sikerét. A Népepera igazgatósága ismét felhívja a közönséget a pontos megjelenésre, ugyanis előadás megkezdésekor a folyosóra vezető ajtókat bezárják, a későjövők csak az első szünetben mehetnek be a nézőtérre.

Pénteken este: Egy pohár víz

Pénteken estére Scribe híres vígjátékának, az EGY POHÁR VIZ-nek a felújítását készíti a színház. Fekete Mihály új rendezésében, részben új szereposztásban kerül az ideiglenes felújításra a szellemes Scribe vígjáték, amelynek előadása iránt az elmúlt évadok sorozatos sikere után a közönség megújult érdeklődéssel tekint. Koós Zsófia, Felszephy Mária, Dorján Ilona, Fekete Mihály, Flóra Jenő, Dancsó György, Kiss László és Torók József vízi sikerre a humorban és ötletekben gazdag vígjátékot, amely a pénteki bemutatóelőadásán kerül színpadra. Szombaton délután a tanulmányjegy részere az OCSKAVAS NAGYBÁN-t ismétli meg a prózával együtt.

A KOLOZSVARI SZÍNHÁZ MÜSORA:

Állami Magyar Színház
Csütörtökön este fél 8 órakor: HÁRY JÁNOS. C-bérlét. Jegyek sorszáma: 151. — Kedvezményes szelvények nem érvényesek.
Pénteken este fél 8 órakor: EGY POHÁR VIZ. E-bérlét. Jegyek sorszáma: 152.
Szombaton délután 4 órakor: OCSKAVAS NAGYBAN. Ifjúsági előadás. Jegyek sorszáma: 153.
Szombaton este fél 8 órakor: EGY POHÁR VIZ. D-bérlét. Jegyek sorszáma: 154.
Román Nemzeti Színház és Opera
Pénteken, december 17-én: KOPPELIA és SEHEREZADE. (Balett.)
Szombaton, december 18-án: SZOKTETES A SZERÁJBÓL. (Műtárgy.)
Vasárnap, december 19-én: PÁRASZTBECSÜLET és PAGLIACCI.

CSEHSZLOVAKIA

REKLÁMMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS nyílt a minap Prágában. A kiállítás 36 állam reklámművészetének és modern népszerűsítési eszközeinek a szemléltetése. A moszkvai „Inturist” győnyörű idegenforgalmi plakátot küldött a kiállításra. Megállapítást nyert, hogy a Csehszlovák Népköztársaság egyes vidékei közül az idegenforgalmi népszerűsítés tekintetében Szlovákia viszi a pálmát Cseh- és Morvaország előtt. A szakemberek a kiállításon értékes tapasztalatokat szereztek az európai és európaiak nélküli országok gyűjteményéből. A kiállítást megnyitotta Jonas mérnök rámutatott a csehszlovák szakemberek kiküszöbölendő fogyatékosságára, ami amilyen például a humorérzék hiánya. „Több humor és sokkal több szívéllyességet a plakátokba!” — adta ki a felszólalás versenybizottsága.

KINA

PEKING, az ősi kínai császárváros a felszabadító harcok középpontjába került. A néphadsereg csapatai teljesen körülfogták és ezzel elvágták összeköttetését Tiencsinnel, a nagy Sárga-tengeri kikötővárossal. Peking „északi fővárcsú” jelent. 1927-ig valóban Kína fővárosa volt. A császárság idejében épült ki, még abból az időből maradtak több ezer esztendősen épületei, amelyek Krisztus előtt 1200-ból is vannak kínai feliratok. A két részre oszló város hatalmas fal veszi körül. Fejlődése, a lakosság létszámát tekintve, a XX. században indult meg. Ma több mint másfél millió lakosa van és Kína harmadik városa. Innen indult ki 1911-ben a császárságot megbuktató kínai polgári forradalom.

SZOVJETUNIO

SZERGEJ IVANOVICS VILLOV, a Szovjet Tudományos Akadémia elnöke a Nagy Októberi Forradalom 31-ik évfordulója alkalmából adott rádiónyilatkozatában kijelentette: A szovjet tudomány egész jellegében, alapjában különbözik a polgári tudománytól. Lényeges alkotó részévé vált a szocialista építésnek és részt vesz az új társadalom kialakításáért folytatott harcban. A szovjet tudomány fejlődésére a forradalom óta jellemző adat, hogy míg 1917-ben a cári Oroszországban 1500 ember foglalkozott hivatalos tudományos munkával, addig ma 150.000 a szovjet tudományos kutatók száma. A szovjet tudomány sok fontos felfedezéssel gazdagította a világ tudományát és felbecsülhetetlen mértékben járult hozzá a szocializmus országának gazdasági és kulturális fellendüléséhez.

MAGYARORSZAG

A MAGYAR PEDAGÓGUSOK minap összeült III. kongresszusán 50.000 pedagógus képviselőjében 325 küldött vitatja meg a legidősebb nevelésiügyi kérdéseket. A kongresszus annak az elvnek a jegyében zajlik le, hogy ez az év a magyar nevelésügy terén is a fordulat éve volt, elsősorban azért, mert eldőlt a „százéves per”: megvalósult az iskolák államosítása, amelyért már Kosuth, Eötvös és Tancsics is küzdött és amelyet 1947 decemberében, második kongresszusukon, maguk a pedagógusok követeltek.

Olcso karácsonyfával látja el a várost az Exportlemn

Kolozsvár. — A kiserdő tulajdonosok az erdőgyarítási engedélyek alapján a napokban megkezdették a karácsonyfák árusítását, de oly magas áron, hogy ahhoz a dolgozók nagyrésze nem tud hozzájutni. Ezt látva az Erdészetiügyi Minisztérium az országban működő összes „Exportlemn” hivataloknak engedélyezte az állami erdők ritkításából származó fenyőfák eladását, természetesen jóval alacsonyabb áron mint ahogy a magán árusítók adják. Kolozsváron az „Exportlemn” hét a város különböző pontján működő épület és tűzifa lerakata mintegy 12 ezer darab fát hoz arra a célra. Az első szállítmány szombaton érkezik meg a fákat 3-4 osztályba sorolják és annak megfelelően állapítják meg az árakat.

GEORGI GULIA

Fordította: Szilágyi András

Kaukázusi tavasz

13-ik folytatás)

A falusi szovjet épülete éppen olyan volt, mint háború előtt. Talán még kopottabbá vált és hiányoztak az ablaktáblák. Az udvart tisztára söpörtek. Az 1940-ben ültetett jegenyék magasra nőttek s pompás képet nyújtottak.

Egyik kicsi szobában talpraesett, körülbelül huszéves fiú, a szovjet titkára ült. A körülötte álló parasztnak éppen igyekezett megmagyarázni valamit. Keszü köszönt és illendően érdeklődött a jelenlevők egészsége felől. Ezzel elég sok idő telt.

A következő ajtó már az elnök szobájába vezetett. A tárgas, tapélázott szobában vörös gyapjutarakóval terített rozoga asztal állott.

Az asztal mögött Nikuala állt, olyan embernek arckifejezésével, akinek a közügyek ómanian létszakká okoznak. Jobb arcát lenyerve temette s ettől feje kissé ferdének látszott. Keszü megjelenését mindössze az az vette tudomásul, hogy a jobb orcája helyett most a balj támasztotta a tenyerébe. Alan Kon-

stantin, aki szintén csoportvezető és egyúttal a pártszervezet titkára is volt, az ablakpárkányának támaszkodott. Konstantin hallgatag ember volt. Nikuala ezzel szemben egész életében sokat jecsegett. Társalgásuk ezért nagyon furcsa jellegűt öltött. Nikuala beszélt és Konstantin egy szót sem szólt, szinte csak kötszavakkal válaszolt. De azért jól megértették egymást és a társalgásnál ez a földög.

Új erre a székre, mert különben kitérőd, a nyakadat!” mondotta az elnök a belépőnek. „Ilyen gyorsan?” Keszü új széket vett elő.

Konstantin a frontharcos hogylétéről érdeklődött kedvesen. A nagy városokhoz képest itt a távoli zugban csendes az élet, mi? Keszü bizonyítva látott sok lórnás várost és talán (mit lehessen tudni?) ötmeletes házakban is lakott? Igen, Keszü lakott ötmeletes házakban is, de egy székni faházat mindenütt többre becsült. Nikuala rákacsintott a titkára, mintha azt akarta volna mondani: „Ez is jáltsza a szerény!”

„Sokfelé voltál, ugye?”
„Igen bizony, a Döntől egészen Németországig menteltem és haráltam, meg kell mondanom nektek, hogy a székni föl-

det még jobban megszerettem és mindig a minél gyorsab visszatevésről álmodoztam.”

Konstantin felállt, a kancsó ből vizet töltött és egy hajtszírnit a poharat.

Hallgattak. Keszü észre vette hogy hatással volt hallgatóira.

„Beszéltnék talán a minikánkról?” mondotta azután Nikuala. Az asztalfőből felbontott levelet vett elő. „Ez a levelem a meggyől jött. A belésről és egyéb fontos dolgokról van benne szó. Csoda révén jutott ide. Tudjátok ki hozta?” Nikuala firkésze nézett a többire. „Na, mit gondoltok, ki?”

„Széknebe?” csodálkozott Konstantin. „Tehát szabad az út?”

„Az nem mondtam. A meggyől a levelet Rasit hozta.”

„Melyik Rasit? Doua?”
„Igen, ő.”

Tovább-hogyire megtárgyalták az újdonságot. Nikuala elmesélte, hogy Rasit négy évig a fronton volt és megjavult. Keszü kételkedett abban, hogy Rasitből akár a front is rendez embert faragott volna. És most itt az ideje, hogy fölfedjük Rasit kis titkait. Ő maga gondosan őrizte a titkokat és semmi esetre se jecsegle volna ki. Rasit ugyanis nem szagolt puskaport szaga. (Folytatjuk)

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége Politikai Irodájának Határozata a nemzeti kérdésben

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének Politikai Titkársága a napokban ülést tartott, amelyen a RMP Központi Vezetősége plenáris ülésének megbízásából megvitatta a Párt feladatait a nemzeti kérdésben. A Politikai Titkárság a következő Határozatot hozta:

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége azoknak a nagy feladatoknak tudatában, amelyek a kapitalizmusról a szocializmusra való áttérés időszakában a munkásosztály és az egész nép előtt állnak, a demokratikus politikának a nemzeti kérdésben való következetes alkalmazása biztosítására szükségesnek tartja, hogy ezt a kérdést az egész Párt alaposan feldolgozza. Az osztályharc kiéleződésének jelenlegi feltételei között a Párt vonalának a nemzeti kérdésben való határozott alkalmazásával, még jobban megszilárdítjuk a dolgozó nép politikai és erkölcsi egységét, nemzetiségre való tekintet nélkül, a szocializmus építésének útján. Ugyanakkor veszélyes fegyvert ragadunk ki az osztályellenesség, a reakció és az imperializmus kezéből.

I.

A nemzeti kérdés megoldása a proletárium egyik fontos politikai feladata. A proletárium pártját — az egyetlen olyan erőt, amely összhangban a munkásosztály és az egész nép alapvető érdekeivel, következetesen halad a nemzeti kérdés teljes megoldásának vonalán — a marxizmus-leninizmus tanításai vezérik, Marx-Engels-Lenin és Sztálin tanítása abból az alapelveiből indulva ki, hogy nem lehet szabad az a nép, amely más népeket elnyom, megmutatja nekünk, hogy a proletáriumnak és forradalmi pártjának kell az összes nemzetiségek szabadságáért és jogegyenlőségéért, valamint a dolgozók nemzetközi szolidaritásáért folytatott harcuk élére állnia. A marxizmus klasszikusai megmutatták, hogy a nemzeti kérdést a munkásosztály előtt álló feladatokkal összefüggően kell szemlélnünk és mindig alá kell rendelnünk a munkásosztály főfeladatának: a tőkés kizsákmányolás megszüntetésének és a szocialista rendszer bevezetésének. Megmutatják, hogy a nemzetiségek teljes egyenlőségének megvalósítása nélkül a proletárium nem szüntetheti meg az embernek ember általi kizsákmányolását.

Lenin és Sztálin egyaránt harcolt mind a nagy-orosz sovinizmus, mind az elnyomott nemzetiségek burzsoázijának reakciós nacionalizmusa ellen.

A Bolsevik Párt ragyogó példáját mutatta annak, hogyan kell megoldani a nemzeti kérdést a szocialista forradalom keretében. A népek börtönéből, a cári Oroszországból, a Bolsevik Párt megteremtette a minden kizsákmányolás és elnyomás alól felszabadított összes szovjet népek közös hazáját, a Szocialista Szovjet Köztársaságok Szövetsége a népek egyenlőségének és szabad akaratának elvén épült fel.

A lenini nemzeti politika győzelmének magyarázata során Sztálin a következőket mondja: „Az, hogy nincsenek kizsákmányoló osztályok, amelyek a nemzetek közötti szűkös főszereplői; az, hogy nincs kizsákmányolás, amely kölcsönös bizalmatlanságot táplál és szította a nacionalista szenvedélyeket; az, hogy a munkásosztály van hatalomban, amely minden elnyomás ellensége és a nemzetköziség szeméjének hűsége zászlóhordozója; az, hogy a népek tényleg kölcsönösen támogatják egymást a gazdasági és társadalmi élet minden terén; végül az, hogy felvirágozott a Szovjetunió népeinek nemzeti kultúrája, mely formájára nemzeti, de tartalmára szocialista. Mindezek és más, ezekhez hasonló tényezők odavezettek, hogy a Szovjetunió népeinek képe gyökeresen megváltozott, eltűnt náruk a kölcsönös bizalmatlanság érzése, s a népek igazi testvéries együttműködése honosodott meg az egységes szövetségi állam rendszerében.”

Az imperialisták nacionalista, fajgyűlölő, sovinizista politikája arra törekszik, hogy aláássa a dolgozók tömeges nemzetközi összefogását az imperializmus ellen, a demokráciáért és a szocializmusért folytatott harcban és a népek függetlenségének és nemzeti szuverenitásának elvesztéséhez vezet. A Szovjetunió egyenjogúsági politikája külpolitikailag sikons is meghonosítja a népek közötti baráti kapcsolatokat. Ezek a kapcsolatok valamennyi nép szabadságának és függetlenségének tiszteletben tartásán alapulnak.

Sztálin arra tanít bennünket, hogy „A szovjet ember felfogása szerint: minden nemzetnek, akár nagy, vagy kicsi, megvannak a maga minőségi sajátosságai, jellegzetessége, amely kizárólag az övé, és amely nem található meg más nemzetnél. Ezek a sajátosságok alkotják minden nemzet hozzájárulását a világkultúra közös kincsestárához, amelyet kiegészítenek és gazdagítanak. Ilyen értelemben valamennyi nemzet — kicsiny és nagy — egyaránt egyenlő helyzobon van és minden nemzet egyenlő bármelyik más nemzettel.”

Az, hogy a Szovjetunió mind az ország belsejében, mind külpolitikailag sikons valóra váltja ezt a politikát, teljes egészében igazolja a marxi-lenini felfogás helyességét a nemzeti kérdésben.

II.

A polgári nacionalizmus politikája a népek megosztásának, leigázásának és elnyomásának politikája. A nacionalizmus a dolgozó egységnek legveszélyesebb ellensége az osztályérdekéért vívott harcban, míg a proletárium nemzetköziség a munkásosztály és az összes dolgozók leghatalmasabb fegyvere bármilyen nemzeti elnyomás és osztálykizsákmányolás ellen.

Lenin mondja: „Az a munkás, aki a saját nemzete burzsoázijával való politikai egységét fölébe helyezi az összes nemzetek proletáriumával való teljes egységnek, saját érdekei ellen, a szocializmus érdekei és a demokrácia érdekei ellen cselekszik.”

A Jugoszláviai Kommunista Párt vezetősége áruló klikkjének nacionalizmusa az osztályharc feladásának politikájához vezetett, ahhoz a politikához, amely a dolgozókat leszerelte és lefegyverezte az osztályellenességgel szemben.

Ez az alávaló csoport eltávolodott a marxizmus-leninizmustól, elszakadt a Szovjetuniótól, a népi demokrácia országaitól és a nemzetközi munkásmozgalomtól. Tagadja a Szovjetunió vezetőségét a szocialista egységfrontban és ezzel a proletárium nemzetköziség elárulásának lejtőjére csuszik. Ez a banda vad terrort fejt ki a jugoszláviai munkásosztály legjobb fiaival szemben, akik hívek maradtak a marxista-leninista nemzetköziséghez, üldözni kezdte a nemzetiségeket és megkísérli, hogy trockista, terrorista és kénközpontokat létesítsen a szomszédos népi demokráciák országokban.

Veszélyezteteti a Jugoszláv Federatív Népköztársaság szociális vívmányait, sőt létét is, amennyiben kiszolgáltatja az országot az angol-amerikai imperializmusnak.

A népi demokratikus országok függetlenségét és szuverenitását, a szocializmus fölépítését, ezekben az országokban csak a dolgozó tömegek egységes harca biztosíthatja, amelyet nemzetiségre való tekintet nélkül, folytatnak minden egyes országon belül, a népek közötti testvériség és a dolgozók nemzetközi szolidaritása jegyében: csak az biztosíthatja, ha a népi demokráciák kölcsönösen segítik egymást és a Szovjetunió, a békének és a népek szabadságának leghatalmasabb bástyája körül egységbe tömörülnek. A Szovjetunió, a szocializmus hazája iránti ragaszkodás, a határozott harc mindenféle szovjetellenes megnyilvánulás ellen, próbáköve, ismertetőjele a proletár nemzetköziségnek, legbiztosabb keze az a népi demokratikus országok felvirágozásának, nemzeti szabadságuk és függetlenségük megszilárdításának.

III.

Az első világháború után a nyugati imperialisták féktelen uszító propagandát folytattak a Szovjetunió ellen a Szovjetunióval határos reakciós államokban, széthúzták és nemzeti gyűlölséget tápláltak. A román burzsoázia és a földesurak, az imperializmus hűbéresei a dolgozó tömegek kizsákmányolásának biztosítására, a nemzeti kisebbségek burzsoázijával és földesuraival cinrosságban, elnyomó, elnemzetlenítő és gyűlöletre uszító politikát folytattak és a nemzetiségektől lakott vidékeken valóságos gyarmati rendszert vezettek be.

A polgári földesuri Romániában a Román Kommunista Párt volt az egyetlen párt, amely következetesen harcolt a nemzeti kérdés demokratikus megoldásáért. A Román Kommunista Párt létezése első pillanatától, a Párt egyik alapvető feladatákként tűzte ki a nemzeti elnyomás elleni harcot, a harcot az együttlakó nemzetiségek teljes jogegyenlőségéért, gazdasági, politikai és kulturális terén.

Az uralkodó osztályok által gyakorolt nemzeti elnyomás a román nép dolgozó tömegeinek kizsákmányolását és elnyomását is elősegítette. Gyengítette a nép ellenállását és így megkönnyítette a román fasizisták árulását, akik a hitleri német imperializmus karjaiba taszították az országot.

Országunknak fészahadítása a győzedelmes Szovjet Hadsereg által és a gyűlölő fasizista Antonescu-diktátúra megdöntése a demokratikus erők által, amelyek élén a Román Kommunista Párt állt; megteremtette az előfeltételeket országunk függetlenségének és a nemzeti kérdés demokratikus megoldásának biztosítására.

A Román Kommunista Párt a nemzeti kérdésben nem ismer semmiféle kompromisszumot és határozottan szembeállt a polgári pártok által táplált és támogatott sovinizista áramlatokkal. Ez a marxista-leninista elvűség lehetővé tette a Pártnak, hogy megalapozza a román nép és az együttlakó nemzetiségek közötti baráti testvéries együttélést.

Az angol-amerikai imperialista körök szolgálatában álló román és magyar reakció Erdély kérdésében megkísérelt egyenlőséget szítani a román és magyar lakosság között, Románia és Magyarország között.

A Szovjetunió határozott magatartása és a nemzeti kérdésben folytatott helyes politikák azonban meghusították az imperialisták mesterkedését, akik Európának a részében a nemzeti gyűlölködés tüzfészékét akarják megteremteni és megakarták bontani a népek demokratikus frontját.

Hasonlóképpen, Pártnak határozott harcot folytatott az antiszemizmus ellen, amelyet zavartkeltő célokra használtak fel. Az antiszemizmus álnok eszköz a kizsákmányoló osztályok kezében, a népi tömegek öntudatának megmérgezésére.

A demokratikus rendszer mind a román nép, mind az együttlakó nemzetiségek számára megteremtette a gazdasági, társadalmi, politikai és nemzeti fejlődés és felvirágozás feltételeit. A Román Kommunista Párt kezdeményezésére, demokratikus rendszerünk végetvetett minden nemzeti és faji megkülönböztetésnek, egyenlő jogokat biztosított az együttlakó nemzetiségek számára és anyagi feltételeket teremtett meg a jogok gyakorlására.

A Párt által a nemzeti kérdésben folytatott helyes politika eredményei:

A szegényparasztek nemzetiségre való tekintet nélkül egyenlő mértékben részesültek a földreform előnyeiben. Az állam olyan iskolákat tart fenn, amelyekben az együttlakó nemzetiségek anyanyelvén folyik a tanítás, az óvodáktól a felsőfokú intézetekig és egyetemig; a nemzetiségek nyelvén megjelenő lapok és könyvek kiadása; számos nemzetiség-

művelődési és művészeti intézmény létesítése; a közigazgatásban és igazságszolgáltatásban a nemzetiségek anyanyelvének használata; a nemzetiségeknek képviselői vannak a Nagy Nemze-gyűlésben; az együttlakó nemzetiségek részvesznek az államgépezet mindenfokú szervében; a nemzetiségek és demokratikus szervezetek résztvesznek a politikai életben.

„Az egyenjogúság politikája szoros összefüggésben van a román nép és az együttlakó nemzetiségek közötti testvériesülés politikájával. A jogegyenlőség alapuló testvéries együttélés a román demokrácia megszilárdításának és fejlődésének egyik alapvető eleme.” — (Gh. Gheorghiu-Dej).

IV.

Egységes államunkban, a Román Népköztársaságban, a román nép mellett más népesek is élnek; magyarok, szidok, oroszok, ukránok, bolgárok, görögök, albánok, szerbek, németek, stb.

A Pártnak által kivívott sikerek között kiemelkedő helyet foglalnak el a nemzeti kérdés megoldásának vonalán elért eredmények. A földesuri és tőkés osztályra mért csapások, valamint az együttlakó nemzetiségek nemzeti jogi, hanem tényleges egyenlőségének megvalósítása, megannyi csapás a sovinizmus és nacionalizmus gyökereire.

Pártnak komoly eredményeket ért el a néptömegeknek a testvéries együttélése, a proletár nemzetköziség szellemében való nevelése terén. Hiba lenne azonban, ha lebecsülnénk a nacionalizmus megnyilatkozásainak, a polgári nacionalista ideológia befolyásának jelenlétét, mind a román lakosság, mind az együttlakó nemzetiségek sorában. Ezeket a megnyilatkozásokat a helyi és külső osztályellenesség, a városi és falusi kizsákmányoló elemek, az angol-amerikai imperialisták ügynökei, köztük a Vatikán ügynökei is idézik elő és táplálják.

A kizsákmányoló osztályok maradványai arra törekszenek, hogy sovinizta, antiszemita, magyarellenész áramlatokat idézzenek elő a román lakosság körében, hogy fenntartsák az előítéleteket az együttlakó nemzetiségek nyelvével, népi hagyományaival és különleges nemzeti jellegével szemben.

Jöjjék, Pártnak Központi Vezetősége még az 1946 június 6-i plenáris ülésen azt a konkrét feladatot tűzte az egész Párt elé, hogy foglaljon állást, az államgépezet olyan elemi ellen, amelyek közvetlenül vagy közvetve támogatják a román nép és az együttlakó nemzetiségek közötti viszálykeltő akciót, a közzolgáltatásban még most is vannak egyes elemek, amelyek a régi államgépezet rothadt mentalitásának örökségeként, továbbra is sovinizta magatartást tanúsítanak. Ezek az elemek közönyt és megeméretté tanúsítanak a nemzetiségi tömegek szükségletei iránt. A Párt és a kormány politikájával ellentétben, ezek az elemek akadályt gördítenek a román nép és az együttlakó nemzetiségek testvéries együttélésének útjába és kompromittálni igyekeznek a népi demokratikus államszerveket.

Sovinizta befolyás megnyilatkozása Patrascanu esete, aki a román polgárság ideológiájának és érdekeinek szűkös lőjává vált és a nemzetiségekkel szemben a régi viszálykeltő politikát folytatta, Pártnak teleplez-e és határozottan elutasította áruló magatartását. Hasonlóképpen a kizsákmányoló osztályok maradványai arra törekszenek, hogy az együttlakó nemzetiségek körében is nacionalista, sovini, antiszemita áramlatokat terjesszenek, az elszigetelődés, a kulturális elkülönülés irányzatát, a népi demokráciánk harcától való eltávolodás irányzatát akarják kifejleszteni sorakban. És mindezt az úgynevezett „nemzeti egység” hazug elméletének jegyében, amely az osztályharc politikáját az osztályok együttműködésének politikájával akarja helyettesíteni. „A helyi nacionalizmus felé való elhajlás alapja — mutatja ki Sztálin — az elkülönülési irányzat és a saját nemzeti határok közé zárkózás tendenciája, az a törekvés, hogy elkenjék a saját nemzeten belüli osztályelleneteket, hogy ne lássák meg azt, ami közelebb hozza egymáshoz és egyesíti a dolgozó tömegeket és csak azt lássák meg, ami őket eltávolítja egymástól.”

A nacionalizmus egyik legálálalóbb megnyilatkozása az angol-amerikai imperializmus ügynökeinek az a kísérlete, hogy sovije-ellenességgel szítsanak mind a román lakosság, mind az együttlakó nemzetiségek körében. A szovjetellenesség maradványainak leküzdése és kiirtása Pártnak egyik főfeladata.

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége megállapítja, hogy a párt-szervezetek előrehaladtak a marxista-leninista irányvonal elsajátítását és alkalmazását illetően a nemzeti kérdésben. Egyes szektorokban azonban még sok tennivaló marad a polgári nacionalista ideológia befolyása és a nemzeti kérdés terén kifejtett munkában mutatkozó hiányosságok felszámolása tekintetében. Erélyesen le kell küzdeni ennek a kérdésnek a kezelésében a hibás, önmegnyugtató irányzatot, amely szerint ez a kérdés már teljesen megoldódott.

Bizonyos párt-szervezetekben egyes elvtársak még most sem szentelnek elég figyelmet a működési körzetükben élő nemzetiségek közötti munkának és nem törekszenek arra, hogy felszámolják a sovinizmus maradványait a párttagok sorában. Más elvtársak, akik az együttlakó nemzetiségek körében működnek, nem folytatnak eléggé következetes harcot a saját nacionalista politikájuk ellen, amely arra törekszik, hogy aláássa a dolgozó nép egységét. Azok az elvtárs-

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége

Politikai Irodájának Határozata

a nemzeti kérdésben

(3-ik oldali cikkünk folytatása.)

sak, akik a nemzetiségek tömegszervezeteiben, vagy demokratikus bizottságaiban működnek, pártaktivistáknak kell tekintésük magukat ezekben a szervezetekben és bizottságokban, amelyeket határozottan kell irányítani a Párt vezetése alatt az osztályharc szellemében.

Lenin és Sztálin nagy tanításait követve a nemzeti kérdésben, a román lakosság soraiban működő kommunistáknak tömegnevelési tevékenységük során, hangsúlyt kell helyezniük a jogegyenlőség kiteljesítésére és erőlyesen le kell küzdeniük a román lakosság körében a sovinizmust. Az együtt-lakó nemzetiségek soraiban működő kommunistáknak kötelességük, hogy hangsúlyozzák a román néppel való testvériséget és összefogást, a Román Népköztársaság megszilárdításának útján, harcolva az önmagába való elzárkózás és nacionalista elszigetelődés ellen. Így erősödik meg a kölcsönös bizalom és a harci összetartás érzése, ami a népi demokrácia kifejlesztéséért, a szocializmus felépítéséért folytatott harc egységének alapja.

A nemzeti kérdés megoldási módja a Szovjetunióban az összes szovjet népek magasabb hazafiságához vezetett. Erre vonatkozólag Sztálin ezt mondja: „A szovjet hazafiság (erre abban van, hogy alapja nem faji, vagy nacionalista előítélet, hanem a nép mély odaadása és hite Szovjet hazájára iránt és országunk valamennyi nemzetiségéhez tartozó dolgozó testvéri barátsága. A szovjet hazafiság harmónikus egyeztetési össze a Szovjetunió népeinek nemzeti hagyományait az összes szovjet dolgozók létérdekével.”

V.

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége ejemezte az osztályharc kiéleződésének feltételei között az együtt-lakó nemzetiségek körében kifejtett pártmunkát és megállapítja, hogy a munkának ebben a tekintetben észlelhető megjavítása mellett szükséges a különböző nemzetiségek helyzetének megvizsgálása.

a) A magyar lakosság körében kifejtett munka, tekintettel a kérdés fontosságára, állandóan és komolyan foglalkoztassa a Pártot. A Párt helyes és szilárdan alkalmazott politikája következtében nagy eredményeket értünk el ezen a téren.

A Párt az állampolitikába is bevezette nemzetiségi politikájának irányvonalait és így sorra meg tudta húszítani az angol—amerikai imperializmus szolgálatában álló román és magyar reakció aljas mesterkedéseit, meg tudta teremteni a testvéri együttélést az erdélyi románok és magyarok között a tényleges jogegyenlőség alapján és így módon hozzájárult a népek közötti béke megszilárdításához.

Nem szabad azonban lebecsülni az osztályellenesség mesterkedésének hatását a magyar lakosság soraiban. A Magyar Népi Szövetségek, a magyar dolgozó tömegek demokratikus szervezetének helyi vezetőségeibe befurakodott kizsákmányoló elemeket csak a legutóbbi időben távoztatták el. Teljes határozottsággal folytatni kell az ugynevezett „magyar egység”, vagyis az országban élő összes magyarok „egységét” hirdetőket leküzdését, akik a kizsákmányolókat és kizsákmányolókat egy kalap alá akarják venni. Következésképpen kell küzdeni azok ellen, akik tagadják a munkásosztály pártjának vezető és irányító szerepét.

A magyar nacionalista polgárság maradt szelme és elszigetelődési irányzata még most is érezhető egyes kulturális és gazdasági intézményekben. Meg kell adni a kellő támogatást, hogy ezek az intézmények vajában hajadókká váljanak és hogy ténylegesen bekapcsolódjanak népi demokráciánk építómunkájának ütemébe.

Ugyancsak a főfeladatok egyike annak az ájnak akcióinak a leleplezése, amelyet a vatikán ügynökei folytatnak a magyar lakosság körében, le kell leplezni a demokratikus építómunka aláaknázására, a kormányzat megrágalmazására és a sovinizsa izgatására irányuló akciókat.

A Magyar Népi Szövetségnek fokoznia kell a magyar néptömegek nevelésének munkáját, a polgári nacionalista ideológia és a Vatikán reakciós politikája befolyásának leküzdésére.

b) Országunk kizsákmányoló osztályai a „zsidó kérdést” mindenkor bűnös megfélemlítésre használták fel, hogy megfélemlítsék és megerősíthessék uralkodó helyzetüket, hogy kizsákmányolhassák a dolgozó népet. Mindezt az imperialista államok a faji antiszemitizmus félrevezetés segítségével pogromokat és új góttokat szerveznek, a nemzeti kérdés megoldása a Szovjetunióban azt bizonyítja, hogy a szocialista társadalomban, ahol megszünt az embernek ember által való kizsákmányolása, a zsidók egyenjogúak azokkal a népekkel, amelyek között élnek és nem létezik többé semmiféle „zsidó kérdés”.

A zsidó polgári nacionalisták törekvése, hogy a „zsidó egység” eszméjét terjesszék, azt az eszmét, amely szerint a zsidó lakosságban minden osztálytagozódás, olyan megfélemlítés, amelyre megkísérlik, hogy a zsidó dolgozó tömegeket az angol—amerikai imperialisták szolgálatában álló reakciós zsidó nagypolgárság irányhordozójává tegyék. A demokratikus rendszerben a zsidó lakosság a román néppel és a többi együttélő nemzetiségekkel egyenlő jogokat élvez. Így megvalósult:

A faji üldözések, mint büntetőintézkedések törvénybeiktatása; a gyilkosságokért és fosztogatásokért felelős háborús bűnösök bíróság elé állítása és elítélése; az állampolgárság törvényes szabályozása; a szabad vallásnyakörzés, amelyre a fatiszmus szilveszter napján mért; a zsidó újabb bekapcsolása a termelő munkába; a hadigondozottak szabályzatának kiterjesztése a fasiszta diktatúra zsidó áldozataira; a szegély- és kulturális intézmények állami támogatása; a zsidó lakos-

ság saját anyanyelvén (jiddis, román, magyar) való tanulást jogának biztosítása az állami iskolákban; az IKUF kulturális egyesület azok számára, akik a jiddis kulturát akarják megismerni; az állami zsidó színház, a sajtó, stb.

A dolgozó zsidó lakosság résztvevett a fasiszta elleni harcban és ebben a harcban legjobban fiait áldozta fel. A zsidó tömegek a demokratikus építómunkába való bekapcsolódásának folyamatát megakadályozta a cionisták, a zsidó nacionalisták tevékenysége, akik káros propagandával félrevezették a zsidó lakosság egy részét. Ebben az akcióban a cionisták különböző formában segítséget kaptak az amerikai imperializmus más ügynökségeitől is.

A cionizmus valamennyi árnyalata a zsidó polgárság reakciós nacionalista áramlata, amely arra törekszik, hogy elszigetelje a dolgozó zsidó lakosságot azokkal a népektől, amelyek körében él és megakadályozza, hogy a hajadó erők soraiban harcoljon a kapitalizmus és saját polgársága ellen. A Zsidó Demokrata Bizottság keretében a cionisták állandó szabotázs akciókat folytattak a Zsidó Demokrata Bizottság megerősödése ellen, akadályozták a zsidó dolgozó lakosság beillesztését a termelő munkába, állandóan elszigetelődési, nacionalista izgatást folytattak a lakosság körében, így kívül helyezték magukat a Zsidó Demokrata Bizottságon. A Zsidó Demokrata Bizottságban működő egyes párttagok munkájuk pozitív oldala mellett nem folytattak elég határozott akciókat, hogy leküzdjék a nacionalista áramlatot a zsidó szervezetekben és megkönnyítették a kulturális és nacionalista elszigetelődési irányzatok megnyilvánulásait a lakosság soraiban és így bundisza vonalra sikítottak.

A Zsidó Demokrata Bizottság újjászervezésére van szükség, olyan haladó elemekkel, amelyek képesek harcra megszólítani a zsidó dolgozó tömegeket a népi demokrácia megszilárdításáért, az osztálykizsákmányoló és az angol—amerikai imperializmus ügynökei ellen.

c) Az erdélyi és bánági német lakosság problémájának demokratikus megoldását a RMP Központi Vezetősége ez év júniusában tartott plenáris ülésén hozott Határozata értelmében kell véghezvinni, az osztálytagozódás alapján, az osztályharc kiéleződésének feltételei között. Elsőrendű feladat ebben a tekintetben a hitlerizmus a nemzetiség körében gyakorolt befolyásának gyökeres kiirtása.

Népi demokráciánk nagy társadalmi reformjai ledöntötték a német lakosság körében lévő kizsákmányoló osztályok évszázados előjogait, ugyanakkor a német munkáságnak biztosították a munkához való jogát és egyenlő munkáért egyenlő bért.

A demokratikus rendszer biztosította a német lakosságának is az anyanyelvén való tanulást. A német dolgozó tömegeknek meg kell mutatni, hogy érdekeik azonosak országunk egész dolgozó népének érdekeivel és kötelesek ténylegesen hozzájárulni a fasiszta elemek, valamint az ugynevezett „német egység” hirdetőinek leleplezéséhez, akik a dolgozók szolidaritásának aláaknázására és a reakciós polgárság osztálypolitikájának megvalósítására törekednek.

Különös figyelmet kell szentelni a német ifjuságnak, amelyet fasiszta szellemben neveltek és amelyet a különböző egyházi egyesületek oltalma alatt rejtőzö fasiszták ma is befolyásolni igyekeznek.

Kitartó felvilágosító munkát kell folytatni az országban élő német dolgozó tömegek között. Meg kell győzni őket arról, hogy saját érdekük követeli meg tőlük a harcot saját polgárságuk ellen, amely az angol—amerikai imperializmus celszövésének eszközéül akarja felhasználni őket. Népszerűsíteni kell a Szovjetunió politikáját, amely demokratikus, egységes és békés Németország megerősítésére törekszik, szemben az angol—amerikai imperialistákkal, akik megkísérlik, hogy Németországot ismét fegyverraktárrá alakítsák át. Ez nemcsak a többi népek biztonságát veszélyezteti, hanem magának a német népnek a jövőjét is. Országunk dolgozó német tömegeinek odaadást kell tanúsítaniuk a Román Népköztársaság iránt, aktív tényezővé kell válniuk a demokratikus építésben. A Román Munkáspárt Központi Vezetősége e feladat betöltésére Német Antifasiszta Bizottság létesítését tartja szükségesnek.

A harc saját polgársága ellen, amely a hitlerista imperializmus előretolt őrséből az angol—amerikai imperializmus ügynökévé vált, a fasiszta maradványok teljes felzárkózása, a Vatikán uszító politikájának leküzdése új utat fog nyitni az országban élő dolgozó német lakosság számára, a román nép és a többi együttélő nemzetiségek dolgozó tömegei oldalán.

d) Országunk orosz és ukrán lakossága, amely nagy többségében dolgozó földműves, elszántan harcolt az egész dolgozó nép mellett a kizsákmányolás, a nemzeti elnyomás és a gyűlöletkeltés politikája ellen, amelyet a polgári földesuri kormányzatok gyakoroltak.

Ez a lakosság, melyet eredete és hagyományai a nagy orosz és ukrán néphez fűznek, mély ragaszkodást tanúsít a demokrácia, a Román Népköztársaság és a Szovjetunióval való barátság politikája iránt.

Az orosz és ukrán dolgozó nép tevékenyen résztvevett országunk munkásosztályának harcában, a tökéletes nagyirtó rendszer megdöntéséért, a népi demokratikus rend-

szertünk megteremtéséért és megszilárdításáért. Mégis az orosz és ukrán dolgozó lakosság körében is az osztályellenesség, a kulák, nacionalista elemek mesterkedéseikkel elszigetelődési irányzatot próbálnak teremteni, megkísérlik megbontani az egységet és testvéri együttműködést országunk bármilyen dolgozó között.

Meg kell állapítanunk, hogy egyes államszervek nem foglalkoztak az orosz és ukrán dolgozó népet közelről érintő sok kérdéssel, különösen a lakosság kulturális fejlődésének területén.

Egyes pártszervezetek elhanyagolták munkájuknak ezt az oldalát és így megkönnyítették a nacionalista, reakciós, szovjetellenes elemek aknamunkáját.

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége határozottan felhívja a pártszervezetek figyelmét, hogy mozgósítsák harcra a dolgozó orosz és ukrán lakosságot a bűnös elemek ellen és erősítsék meg így a lakosságnak a román néppel és a többi együttélő nemzetiségekkel való testvéri barátságot és együttműködést.

A pártszervezetek, a megyei és helyi ARLUS-körök feladata, hogy megszervezzék az orosz és ukrán lakosság anyanyelvén megjelenő lapoknak és irodalomnak terjesztését és hogy behatóan munkálkodjanak a lakosság kulturális és politikai színvonalának emelésén.

e) Hasonlóképpen figyelmet kell szentelni a népi demokráciánkhoz színtén ragaszkodó dolgozó bolgár lakosság problémáinak is.

f) A bánági szerb lakosság dolgozó tömegei országunk többi demokratikus erőinek oldalán harcoltak a fasiszta ellen és a demokratikus rendszer megvalósításáért. A Tito-klikk nacionalista ügynökeinek minden ellenséges uszítása ellenére, a dolgozó szerb tömegek határozottan állást foglaltak a banda szovjetellenes politikája, a proletár internacionalizmus elárulása ellen.

A bánági szerb lakosság körében működő párttagoknak szervezeteikben és kulturális intézményeikben folytatniuk kell felvilágosító munkájukat és le kell leplezniük a provokációs gótok lőesítésére törekvő nacionalista elemeket, amelyek provokációs fészkeket próbálnak létesíteni. Ezek az elemek ellenségei a szerb és román nép barátságának, ellenségei a Szovjetunióknak, a szocializmus útján haladó népi demokráciák nagy támogatójának.

g) Különös figyelmet kell szentelni az országban élő görög lakosságnak. A Román Népköztársaságban működő Görög Demokrata Szövetségek Federációja nem fejtett ki kellő tömegakciókat a dolgozó görög lakosság irányításában. A pártszervezeteknek feladatuk a szervezet támogatása, hogy betölthesse igazi szerepét: a dolgozó görög lakosság ragaszkodásának megerősítését népi demokráciánk iránt és annak a harcnak a népszerűsítését, amelyet a görög nép és a görög demokrata hadsereg a szabad Görögországot folytat.

h) Hasonlóképpen támogatniuk kell a pártszervezeteknek a „Romániai Albánok Népi Szövetségét”, hogy ez valóban az országunkban élő dolgozó albán lakosság szervezetévé váljék és hogy kitisztogassák soraikból a képmutató polgári elemeket.

i) Ugyanígy irányt kell mutatnia a dolgozó török lakosságnak, hogy teljesen kivonja magát az angol—amerikai imperialisták szolgálatában álló saját nacionalista reakciójának befolyása alól.

VI.

Népi demokráciánk kifejlesztéséért, a tartós békéért, az imperializmus és a reakció ellen folytatott harcban, a nemzeti kérdés megoldása egyik fontos feladata a Pártja által vezetett munkásosztálynak. Az ebből a kérdésből eredő feladatoknak pedig elsőrendű jelentőségük van.

Csak úgy biztosíthatjuk országunk nemzeti függetlenségét és szuverenitását, a szocializmus felépítését országunkban, ha az összes dolgozók nemzetiségre való tekintet nélkül egyesülnek.

E feladatok megvalósítására a párttagoknak el kell sajátítaniuk a marxista—leninista ideológiát a nemzeti kérdéssel kapcsolatos tanítását, fokozni kell a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Történetének tanulmányozását és erős munkát kell kifejteniük, hogy a dolgozó tömegeket a proletármunkások szellemében neveljék. Népszerűsíteni kell minél szélesebb körben a Szovjetunió nagy eredményeit a szovjet népek testvérisége, összetartása és szabad fejlődése megvalósításában. Biztosítani kell, hogy a román nép mellett az összes nemzetiségek résztvegyenek a Román Népköztársaság megerősítésében. Meg kell szilárdítani a dolgozó nép harci egységét a kizsákmányoló osztályok nacionalista, sovinizista, antiszemita befolyásának felszámolására.

A Román Munkáspárt Központi Vezetőségének az a feladata, hogy az összes szervezeteknek, az összes párttagoknak meg kell feszíteniük erejüket, hogy határozottan alkalmazzák a Párt irányvonalát a nemzeti kérdésben. Meg kell semmisíteniük a polgári nacionalizmus minden maradványát és mozgósítaniuk kell a dolgozó tömegeket a közös harcok új győzelmeire, a népi demokrácia megszilárdításáért, a szocializmus építésének útján.

Elvesztett pillanatok értékesítése, munkásujtók ötletei a szocialista munkaverseny motorja

a szatmári „Szeptember 1” edénygyárban Megtakarított percek emelik a termelékenységet

SZATMARNÉMETHI. — (Kiküldött munkatársunktól.) Ezerkilencszáznegyvenöt nyarán még romokban hevert itt minden. Szalmas romhalmazok, kiégett, üszkös vasgerendák merednek elének az üzemi bizottság gyári irodájának falára helyezett fényképekről. Ma már újraépült az üzem és modernebb épületekben zugnak a munkagépek, mint valaha.

Mi hívta új életre az üzemet? Dolgozóinak öntudatos alkotóakaratára. Az az elszánt tudat, hogy az újra egymásra helyezett téglákból, a romok közül kimentett és megjavított gépekből a szocializmust építő munka hajlékat teremti újjá.

Az államosítás után végleges

lett ez a tudat és még pezsgőbb a termelő munka a szatmári „Szeptember 1”, a volt Princz-féle edénygyárban, ahol az edénygyári osztály mellett még külön vasöntő- és gépgyári osztály is működik.

— Julius, augusztus és szeptember hónapokban háromhónapos verseny zajlott le a szatmári üzemek között — mondja Hajdu Ferenc a termelési bizottság vezetője és nem minden büszkeség nélkül füzi hozzá: az elsők letünk. Versenyt futottunk a másodpercekért és a munka termelékenységét megszervezve, sikerült az átlagos egy óra 30 perces munkaidőt, ugyanolyan termelés mellett egy óra 21 percre lecsökkentenünk.

berendezett napközi otthont, ahol az üzem dolgozóinak gyermekei nyernék elhelyezést. Az olcsó kantint, ahol bő tápértékű, ízletes ebédet kapnak a gyár dolgozói kenyérral együtt 18 lejért. A kulturgárda és a dalárda, amely a közeli falvakra viszi el a haladó szellemű művészet termékeit, hogy ezzel is szorosabbra fonja a város és a falu dolgozóinak harciszövetségét — mindnyájunk jobb életéért.

JOBB SZERVEZÉS, JOBB VERSENYEREDMÉNY

— December 30-ra most szervezzük meg az egyéni versenyeket és igyekezünk a múltban lezajlott versenyekből okulva: minden hibát kiküszöbölni. Tapasztalataink szerint főleg a szervezés terén voltak hiányosságok. Hátrányos volt az is, hogy hiányzottak a grafikonok, amelyek a versenyző dolgozók állandóan figyelemmel kísérhetik és ellenőrizhetik elért termelési eredményeiket.

Péntek János munkásigazgató, Daubner István üzemi bizottsági elnök és munkatársaik mindent elkövetnek, hogy a „Szeptember 1” dolgozó méltó helyet küzdhessenek ki maguknak a szocialista munkaversenyekben.

Vannak nehézségeik is. Nem burkolják azokat, nem kendőzik el, hanem szembenézve azokkal, igyekeznek minden nehézséget leküzdni, hogy az üzemek dolgozóinak számára a legjobb munkafeltételeket biztosítsák. Érezhető a tűzálló samott-tégla hiánya, amiből a komencéket burkolják ki. Nehézséget jelent a tűzálló acél- és csiszoló és a sósav hiánya is — de mindezek ellenére állandóan emelkedik a termelés és a termelékenység, mert a gyár dolgozói ötletességükkel, a munkamódot jobb és tökéletesebb megszervezésével sorra leküzdik ezeket az átmeneti nehézségeket

T. K.

Értékesek az elvesztett pillanatok

— Az első pillanatban nem mond sokat ez a néhány perces időnyereség, de ha elgondoljuk, hogy ezek a percek megsokszorozódnak és valóban az így jobban kihasználtság másodpercekből, a tulajdonképpen elvesztett pillanatokból tevődnek össze, akkor értékelni is tudjuk ezt a teljesítményünket.

A gyár dolgozóira terelődik a szó. Ki hogyan járult hozzá a termelékenység emeléséhez. Elsősorban Kovács Julia nevével említi meg előttünk, aki tökéletesen el-sajátította az autogénhegesztés nehézségeit, eddig csak férfiak által végzett munkáját és most a legjobb férfi szakmunkást is túlhalad munkatelési eredményt ért el. Kiss Károly és Szarvadi László huzópreselő élmunkások. Pittner Béla vasestergályos, Komlósi István vasöntő, Curteanu Alexandru zománczó, Kerékgyártó László kőműves és csoportjának nevéhez fűződik a többtermelésért, a jobb minőségért és a nagyobb termelékenységért folytatott hősi küzdelem elismerésére méltó teljesítménye.

Szikár, halszavú férfi lép felénk az egyik géptől.

— Mihály Árpád öntő — mutatja be nekünk a termelési bizottság elnöke — gyárunk mu-

kásujtója. Az öntéshez szükséges grafitpor-pótló feltalálója. Az általa összeállított pótló-por teljes mértékben pótolja a drágán és nehezen beszerezhető külföldi grafitport.

— Hogy jutott arra a gondolat-ra, — kérjük a szerényen háttérbe húzó munkásujtót, — hogy pótolni lehet a külföldi grafitport?

— Nem volt az olyan nagy dolog — mondja lekiéjesnyelve értékes találmányát Mihály Árpád. — Egyszerűen nem volt porunk az öntéshez és mi mindenáron dolgozni akartunk. Kísérletezni kezdtem. Végre sikerült kokszt, téglát és faszénporból megfelelő vegyületet összekevernem. Most azt használjuk.

Nem is időzik tovább nálunk. Visszasiet munkájához.

— A grafitpótlót már az ország többi öntőüzemei is átvették és sikerrel alkalmazzák — mondja kísérőnk. Az új munkamódszerek, az újítások nem gyártási titkok többé, hanem közkinccsé váltak. Ez is az államosítás előnye éppen úgy, mint azok az intézményeink, amelyek dolgozóink életszínvonalának emelésére sorban megvalósultak és még megvalósulás alatt vannak.

Igy említi meg a korszerűen

Alsóhárm megye MNSz ifjúsága is önkéntes munkával közönségtől a MNSz kongresszusát

GYULAFEHÉRVÁR. (Levelezőnk írja.) — A MNSz helyi és megyei tisztújító közgyűlései után az ifjúsági csoportok vezetői is a dolgozók sorából kerültek ki s az új vezetőség irányításával megkezdődött a munka.

Az új vezetőség irányításával minden ifjú még nagyobb odaadással kapcsolódhat majd bele a munkába, a szocializmus építésének nagy munkájába.

Alsóhárm megyében a Magyar Népi Szövetség IV-ik kongresszusának tiszteletére Bece és Solymos községekben az ifjúság nagy odaadással kapcsolódott bele a falu időszerű

munkáinak elvégzésébe. Solymoson 20 ifjú 340 munkórát dolgozott, két kutat tett használhatóvá. A gyöngyöszi esőzés miatt a kutak kiapadtak és a lakosság teljes víz nélkül maradt. Az olvázott munkával az ifjak biztosították a falu lakosainak vízellátását. Beceben 70 ifjú 540 munkórát dolgozott, 24.000 lej értékben. A munka sikeres elvégzésével a község körüli csuszós dombokat megszüntették. A munkában kiütköztek: Balázs János, Székely Dávid, Lőrincz Márton, Lőrincz András és Lukács István. K. J.

Sok minden pottyán

a gyanútlan földi halandó nyakába néha az égből. Van úgy, hogy a derült égből villámcsapás, de néha az is előfordul, hogy csak közönséges eső, esetleg jég vagy hó. Bibliai feljegyzések szerint ugyan már hullott manna is az égből, de égi menyasszonyhullásról eddig még csak a szilágymegyei Érkeserü krónikásai tudnak.

Hogy milyen volt ez a menyasszony, arról az érkeserüi krónikások is mélyen hallgatnak, csak azt erősítik, hogy fátyol is volt rajta és a fátyolon irás.

Pontosan éjjélkor történt. Bagolyhugóssal és kísértetsírsu széllel érkezett az égi menyasszony Érkeserü halárába. Látni ugyan nem látta senki, de mégis pontosan tudja hallomásból — és ez az, ami hitelessé teszi a történetet —, hogy az égből pottyant menyasszonynak gyönyörű fehér fátylán lábujjakkal volt az irás: „Ha az új gazdaság nem adják vissza a kárpott birtokocskát, akkor násznépem pottyán házába az égi menyasszony és olyan pusztulást végez ott, amit földi halandó még nem látott.”

Természetesen a veszedelmes, égből pottyant menyasszony és násznép csak a földreform során földhöz jutott szőlők pottaját akarja feldolgozni és de hogy is lenne kárt a jámbor zsiros gazdák házájában. Hadd gyarapodjanak, hiszen az, zsiros gazdák nyugalmában tovább. Miért is bánland őket, mikor

Sztálin műveinek a románnyelvű kiadását

Hirt adtunk arról, hogy a Román Munkáspárt könyvkiadója előkészíti I. V. Sztálin műveinek 16 kötetre terjedő románnyelvű kiadását.

Az alábbi részletek Sztálin műveinek az eredeti, orosznyelvű kiadásából valók:

Eddig — t. i. az orosznyelvű gyűjtemény kiadásig — Sztálin elvtárs műveinek csak egy része jelent meg külön kötetekben. Így a 1917 október előtti időszakból való cikkek és beszédek az 1925-ben kiadásban megjelent „Október felé vezető utak” kötetben találhatók. 1932-ben jelent meg az Októberi Forradalomról szóló kötet, amely az Októberi Nagy Szocialista Forradalomnak szentelt cikkeit és beszédeket foglalja magában. „A marxizmus és a nemzetgyarmati kérdés” című, több kiadásban megjelent kötet tartalmazza a nemzetiségi kérdéssel foglalkozó műveket. Az 1921—1927 közötti évekből való cikkek és beszédek, melyek főleg a Párt belső kérdéseivel és a Párttal ellenséges ellenzéki csoportok megdöntésével foglalkoztak, „Az ellenzékéről” című külön kötetben jelentek meg 1928-ban. Ezekben kívül vannak más kötetek is, amelyek I. V. Sztálin egy tárgykörrel foglalkozó cikkei és beszédei tartalmazzák, mint amilyen a Leninről, az Ukrajnáról, a paraszterdésről, a Komszomolról és más kérdésekről szóló cikkeket és beszédeket magukban foglaló kötetek.

Különböző időpontokban több könyv jelent meg, amely együtt közölte V. I. Lenin és I. V. Sztálin műveit: az 1917-ből való Válogatott művek, a Szocialista Haza védelméről, a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja történetének a tanulmányozásához szükséges művek gyűjteménye három kötetben, Lenin—Sztálin válogatott műveinek egykötetes kiadása a pártmunkáról, a szocialista versenyéről, a munkáról, stb.

Sztálin elvtárs műveiből összegyűjtött legnépszerűbb kiadvány „A leninizmus kérdése”, amely 11 kiadásban jelent meg. A könyv minden kiadásánál módosult. Majdnem minden kiadásánál új

művekkel bővült s annak érdekében, hogy terjedelme változatlan maradjon, szerzője egyidejűleg ki is vett belőle egyes részeket. Sztálin elvtársnak azokat a beszédeit, jelentéseit és napiparancsait, amelyek abból az időből származnak, amikor a szovjet nép a német-fasiszta megszállók elleni nagy harcot vívta, külön kötetben foglalták össze „A Szovjetunió Nagy Honvédő Háborúja” címmel. Ez a könyv öt kiadásban jelent meg.

Mégis vannak Sztálin elvtársnak olyan művei, mind az Októberi Forradalom előtti, mind a Forradalom utáni időkből, amelyeket — miután az újságok és folyóiratok annakidején közölték — nem nyomtattak ki újból és eddig nem is gyűjtötték össze egységes kiadványba. Ezenkívül Sztálin elvtárs olyan cikkei és levelei is megvannak, amelyeket eddig nem tettek közzé.

Ez a mostani kiadvány az első kísérlet arra, hogy összegyűjtsük Sztálin majdnem minden művét — írja az orosznyelvű gyűjteményes kiadás előszava.

Sztálin műveinek I. köteté az 1901 és 1907 április közötti időben írt műveket tartalmazza.

A II. kötet az 1907—1913 évekből származó műveket foglalja egybe.

A III. kötet azokat a műveket közli, amelyek az Októberi Nagy Szocialista Forradalmat előkészítő időszakra vonatkoznak. Ezek a művek naggyobbrészt a Pravdában megjelent cikkek.

A IV. kötet — 1917 október—1920 évekből — a szovjet hatalom fennállásának első hónapjaiban, a fegyveres és külföldi intervenciók, valamint a polgárháború idejében írt műveket tartalmazza.

Az V., VI. és VII. kötetben foglalt művek arra az időszakra vonatkoznak, amikor a szovjet állam a nemzetgazdaság békés újjáépítésére tért át. (1921—1925. évek.) Az ötödik kötet az 1921-től Lenin haláláig (1924 január) írt műveket, a hatodik kötet az 1924. évben írt műveket, a hetedik kötet az 1925. évben írt műveket foglalja magába.

Sztálinnak azok a művei, amelyek az ország szocialista iparosításának éveire (1926—1929) vonatkoznak, alkotják a VIII—XII. kötet tartalmát. A nyolcadik és kilencedik kötet az 1926. évből, a tizedik és tizenegyedik kötetek az 1927. évből, a tizenkettedik kötet pedig az 1928—29. évekből származó cikkeket, jelentéseket és beszédeket tartalmazza.

A XIII. kötet az 1930—1933. években írt műveket öleli fel. Ezek a művek főképpen a mezőgazdaság kollektivizálásának és az ipar szocialista fejlesztésének kérdéseivel foglalkoznak.

A XIV. kötet az 1934—1940. évekből származó műveket tartalmazza. Ezek a művek nagyrészt a szocializmus felépítésének befejezéséért vívott küzdelemmel és az új sztálini alkotmánnyal kapcsolatos kérdésekkel foglalkoznak.

A XV. kötet tartalmazza a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának története Rövid tanfolyamát is, amely 1938-ban jelent meg különálló kötetben.

A XVI. kötet Sztálin elvtársnak a Nagy Honvédő Háború idején írt jelentéseit, elmondott beszédeit, valamint az Októberi Szocialista Forradalom évfordulói alkalmánál közölt napiparancsait, ezenkívül a Németország és Japán fegyverletétele alkalmával a szovjet néphez intézett kiáltványait tartalmazza.

Sztálin elvtárs műveinek szovjet teljes egészében közölték. Egyes fejezeteknél a szerző maga alkalmazott jelentéktelen, kifejezetten szerkesztésbeli módosításokat.

Az eredeti orosz nyelvű gyűjteményes kiadások ut és fejtőbb ismertetőt közölt a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottsága mellett működő Marx-Engels-Lenin Intézet írta alá.

A Victoria Szövetkezet

lagiai tudomására hozza, hogy a tagsági könyvek becseréléséek utolsó határideje december 23. Ezen határidő után könyveket nem cserélünk be

Victoria Szövetkezet

Fellendítették a falvak művelődését a kulturothtonok, a nagykarolyi járásban

NAGYKAROLY. — Az egész járás területén fokozott munka figyelhető meg a MNSz falusi szervezetében. Határozott jelek mutatják, hogy a szervezeti élettel eddig távolmaradt dolgozó parasztság felismerte érdekességének hiánya miatti káros helyzetét és most, hogy a MNSz tisztújító választásai során a saját sorából valók kezébe került a vezetés — egyre nagyobb számban kapcsolódik bele tevékenyen a MNSz munkába.

Nemesak száraz számszerű adatok mutatják ezt a fejlődést, nemesak a tagok szaporodásának kimutatásai, hanem az a lelkes és öntudatos munkavállalás, amivel ezek az újonnan bekapcsolódottak kivesszék részüket a szervezeti életből.

Jó hatással volt a falvak életére a kulturothtonok megteremtésére irányuló munka megindulása és a falusi kulturbizottságok megalkakulása, amely előrehaladást biztosított a falvak kulturális életében. Ebben a tevékenységben különösen jó munkát végez az ifjúság és sok helyen már holnapra alakulnak meg a színjátszó csoportok is. Néhány színt ragadunk ki és néhány adatot a nagykarolyi járás egyre jobban fellendülő kulturális munkájából.

Börvelyben a MNSz színjátszók rövid idő alatt két igen jól sikerült

előadást rendeztek. Előadták a „Sári bíró” és a „Brigádházasság” című darabokat. Minden előadás tréfán nagy érdeklődés nyilvánult meg. A börvelyi MNSz ifjúság a MNSz IV. országos kongresszusának tiszteletére másfél kilométeres utaskasz és a község határában lévő hidak megjavítását vállalta magára önkéntes munka keretében.

A könyvtár megszervezése is szépen halad előre. Ebben a munkában 87 dolgozó parasztfiú vesz részt, Goiger Ferenc ifjúsági felelős irányításával.

Ottományban is pezsgő élet folyik a MNSz szervezetben. Itt három kilométeres utat építettek meg önkéntes munkával a falu dolgozói, ezenkívül teljesen átépítették a falu kulturális és nagyméretű színpaddal látták azt el.

Mezőfényen szép kulturális van. A kulturbizottság Faródi Mária tanító, Hargitai Jenő földműves ifjú, Hadfi Margit földműves leány részvételével erősen fejlődő kultúrelvet alakult ki a községben. A könyvtár is megvan — azonban itt egy kis baj van. Ugyanis a majdnem teljesen magyar falu 200 kötetes könyvtára mind románnyelvű könyvekből áll. A mezőfényiek nem tudnak románul és így a gazdag könyvtár csu-

pán leltári tárggyá vált.

Sürgősen intézkedni kell ebben a kérdésben, hogy a falu könyvtárának tévedésből küldött románnyelvű könyvek magyarnyelvűre legyenek kicserélve. Ebben a tekintetben azonban a helyi illetékes tényezőket, — így a MNSz helyi vezetőit — is meg kell terhelni, akik a tévedést nem jelentették azonnal és nem kérték a könyvek kicserélését, hanem azt leltárba vették és hallgattak róla.

Szükség van alulról meginduló egészségügyi kezdeményezésekre és ettől a falvak dolgozóinak nem szabad visszariadniuk. Ha Mezőfény dolgozó idejében jelentették volna azt, hogy a falu könyvtára részére tévedésből csak román könyveket kaptak, akkor azt nem egy év leteltével, hanem azonnal ki lehetett volna cserélni és a könyvek pedig egy román faluban teljesíthették volna feladatukat és nem porosodtak volna hosszú időn át használatlanul.

Domahidán a MNSz közművelődési bizottsága Király Lajos és Szépási Tibor közreműködésével népművelődési iskolát szerveztek, amely hét vasárnapra összeállított munkaterv keretében komoly és értékes felvilágosító munkát fejt ki.

Kálmádon Merényi János tanító irányításával szintén megindult a falusi kulturmunka, amelyben egyre nagyobb számmal kapcsolódnak bele a falu dolgozói. Itt most szervezték meg a kulturbizottságot és most van folyamatban az olvasóköri és a könyvtár megszervezése is.

Mezőteremen a megalakult kulturbizottság azonnal megszervezte az analfabéta tanfolyamot, amelynek 40 hallgatója van. A szorgalmas hallgatók már annyira elsajátították az írás mesteriségét, hogy mind a negyvenen le tudják írni a nevüket.

A falvak dolgozói mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták a kulturbizottságok megalakulását és ott, ahol még nincs kulturális, közös munkával és közös áldozatkészséggel rövidesen felépítik.

Husz milliárd rubelt fordított az idén a Szovjet állam közegészségi célokra

Az orvosi szolgálat terén a Szovjetunió a világ összes államai között vezető helyen áll. — Több, mint 2 millió tagot számlál a szovjet orvosi kar

A Szovjetunió különböző foku egészségügyi személyzetének szervezeti vezetősége által összehívott plenáris ülésén Mihail Ananiev helyettes közegészségügyi miniszter mondott beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy az orvosi szolgálat minősége, valamint az orvosi szemlézetről a Szovjetunió a világ összes államai között az első helyen áll.

Az idén a közegészségügyi célokra több mint 20 milliárd rubelt fordítottak, míg tavaly az erre előirányzott összegek 18 milliárd rubelt tettek csak ki.

A Szovjetunió egész lakossága in-

gyeres orvosi kezelésben részesül. Ebből a szempontból a szovjet állam minden iakosra 80-szor többet áldoz, mint amennyit a cári Oroszország áldozott.

A szovjet közegészségügyi gépezet tiánya: az működését kétféleképpen szemlélteti az állami egészségügyi személyzet biztosítja.

A petrókum, bányászat, szén és más iparágakban foglalatossított övintézkedések folytán a megbetegedések száma jelentősen csökkent. Az idén a Szovjetunió közegészségügyi minisztériumának egyik főtevékenysége volt a falvakra is kiterjesztési az egészségügyi intézmények hálózatát

Megnyílt az Állami Képzőművészeti Tárlat Bukarestben

BUKAREST. — A Köztársaság Palotájában megnyílt az állami képzőművészeti évi kiállítás, melyen 180 festő- és szobrászművész 231 festménye és 90 szobrászati műve szerepel.

A „Scantia” a tárlatnyitásról hír adva, rámutat ennek az ország művelődési életében való nagy jelentőségére. A kiállással hangsúlyt nyer az, hogy a Román Népköztársaságban a művészetek és a művelődés előtt a legtagabb fejlődési távlatok nyíltak — írja.

Megállapítja azt is, hogy az előző képzőművészeti kiállításokhoz viszonyítva, a mostani kiállítás, az élet megértését és áttekintését tanúsító gazdag tárgykörrel nagy előrelépést jelent. A választott tárgyak és valóságoszerű ábrázolásuk azt mutatják, hogy képzőművészeink között erős és széles mozgásteret van, amely arra törekedik, hogy a művészetet valóban a dolgozó nép és küzdelme szolgálatába állítsa.

357 diák tanul a magyar tannyelvű fémipari iskolában

KOLOZSVAR. — A volt Református Kollégium egykori internátusi épületének évszázados vastagfalú, boltíves folyosóin élénk piros, fényes, vésett belső életlik a demokrácia megvalósításait, Sztálin szavaiból. A tantermekben és műhelyekben 357 diák tanul. Valamennyi szegény földműves, városi kisiparos, dolgozó értelmiségi fia. Lányököndéke mindössze kettő van az iskolának. A Magyar Tannyelvű Fémipari Műszaki Iskolában vagyunk. Eleven itt az élet, semmiképpen sem hasonlítható a régi elméleti vagy akár gyakorlati iskolákéhoz. Pontos munkarend és reggeltől estig tartó szakadatlan tevékenység jellemzi az iskolát, melyről azt mondja Cseh Tibor mérnök, az iskola igazgatója:

— Iskolánkat úgy tekintjük — és így neveljük diákjainkat — mint egy gyárat, vagy üzemet. Ilyen szellemben folyik itt az élet. Mj, idekerült mérnökök, gyakorlati emberek vagyunk. Ilyen irányban igyekeztünk áthangolni tanártársainkat. Mindez teljes mértékben sikerült. Új, teremtő, lelkes szellem érvényesül az intézetben tanárok és diákok között. A műhelyekben fiatal oktatók dolgoznak, az iskola volt növendékei. Itt csakugyan az az érzésünk, többszáz fiatal munkást foglalkoztató üzemből vagyunk. A diákok maguk kezelik, tisztítják a gépeket, munkaidő után maguk takarítják, szedik rendbe a műhelyeket. Végtelen szeretettel és ambícióval dolgoznak.

HITETLEN MEGTÉRÉSE THÁLIA TEMPLOMÁBAN

Temesváron jártam gimnáziumba. Itt kamaszkodtam. Itt rajongtam az első darabokért, és primadonnáért. Kedvenc fészkem: a kakasútló és a diák-hely volt. Később már olyan „színpadtechnikát” sajátítottam el, hogy majdnem mindig sikerült ingyen belégnem.

Ahogy idősebb lettem, meggyőződéses baloldali voltam, megérintett a tízennyolcas forradalom szele. A színpadon azonban mintha semmi sem történt volna. Minden maradt a régi, akárcsak tízenegyben, vagy tízenhármasban.

Mikor is ábrándultam ki végleg ebből a színpadból? Talán a „Liliom” előadásánál történt. Nem tudott magaválsádomni sem Julika története, sem Liliom büne és bünhődése. Rájöttem, hogy cukros limonádé az egész. S Lengyel Menyhért, Bíró Lajos, Zilahi Lajos hiába voltak nemesak magyar vonatkozásban, de világvizonylatban is a polgári drámaírás csúcspontjai hidegen hagytak, megéreztem bennük a gicsert.

A cukros, életidegen álproblémákkal teli darabokkal együtt a színészekbe is beleivódott egy gyökerig húzó játéktípus. Olcsó krakodlókönnyek, valódi drámai konfliktusok helyett csúszkáló izgalom, pátoz, ez jellemzte az egész korszakot. És az expresszionizmus se hozott itt sok jót. Realizmus helyett ez is — misztika volt. Én „romlottam el”, vagy a színház nem jó? Sokszor töprengtem ezen, de a színházról gyakran már az első felvonás után kimentem. Inkább moziba jártam. Bár ennic

is sok hibája volt. De kaptunk mozgást, tempót, trópusi és másféle tájakat, Chaplin édeskeserű humorát s egy-egy nagy színész játékát, akik gyakran még ezekben az irreális darabokban is reális részletalkításokat nyújtottak.

Tavaly újságírói hivatalom újra színházba terelt. Láttam Déry Tibor darabját, a „Tükör”-t, aztán a „Béke Szigetét” és a „Mélyek a gyökerek”-et. Bevallom őszintén: még sok minden nem tetszett. A darabok már újak voltak, de a játéktípus sok tekintetben a régi. Az „esték” nem maradtak emlékeztetésekké számomra, de megragadt: Senkászky, Imrédi Géza egy-egy alakítása.

A színház őszinte híve tulajdonképpen csak az idén lettem. Gorkij darabja: a „Jegor Bulicsov” alkalmával. A nézőtér háromnegyed részben üres volt, de ez nem zavart senkit. Annál inkább lekötötték az embert a színpadon történetek. Az író és a színészek emberábrázoló ereje. Előadás után hazafelé mentem újságírókból, írókból és színészekből álló társasággal vitatkoztunk a darab felett.

— Az előadás kitűnő, de a közönségnek sajnos nem kell — mondta az egyik.

— A színészek hiába játszanak jól, ha mindenkinek nincs viszhangja! — mondotta a másik.

— Majd lesz! — felelte egy fiatal hang. — Tovább kell menni ezen az úton, amíg a közönség megérzi az ujnok az írt!

Azután „Az ócskavas nagyban” következett, melyben új

színész: Sarla Imre ábrázolta vadállati erővel az amerikai üzletembert és Bara Margit a monopolkapitalizmus női ideálját, az amerikai görőt.

A színház következő darabja: a „Lánykérők” annyiban jelentett haladást, hogy itt nem egyes színészek emelkedtek ki, hanem az összjáték volt remekül összehangolt előadás. Csupa átgondolt, veséig megvárt típus, kitűnő rendezés. És az együttesben ismét új színész: Halász Géza, aki meggyőző realizmussal az orosz Pato Pált alakította.

Igy lettem én Saulusból Paulus. A színpad megtagadójából Thália templomának híve. Minden előadásnál ott vagyok. Sokszor még visszakisért a múlt: ágnak, ahol alakítani kéne, kiabálnak, ahol a jelenet megérdemli és emberi, bohóckodnak, ahol pedig a figura jelleme belülről komikus. De ezek már csak apró visszacsések. Nagyjából azonban színházunk vonala felfelé ível: a szocialista realizmus irányába. Ha így halad tovább, nemesak életünk tolmácsolójává válik, de annak formálójává, ható tényezőjévé lesz.

A kolozsvári színház jó úton halad előre. Az új közönség egyik szerény tagja vagyok. S ilyen van még ezer és ezer. S másik tízezer nevelnek majd a szocialista realizmus eszközeivel megcsinált jó és gondos előadások. S akkor majd a nézőtér éppolyan zsúfolt lesz, mint Moszkvában, Kievdén, a ma budapesti Nemzeti Színházban, vagy akár Marosvásárhelyen... SZILÁGYI ANDRÁS

A műhelyekben

Legelőször a műhelyekbe látogatunk el. Ez a fontosabb, hiszen az iskolában főleg a gyakorlati nevelés történik, művezetők, kézi oktatásra helyezik a fókust. Sajnos, a helyiségek nem a legalkalmasabbak: az alagsorban vannak, nem elég tágasak és levegősek. Világos nappal is ég itt a villany; nagyon nagy szükség volna az oktatás érdekében új, nagyobb, megfelelőbb helyiségekre.

A fiuk komolyan állnak gépeik mellett. Szatukát, készítség számokat, anyacsavarokat, késtartókat készítenek. Fiatal arcuk kipirul a nagy igyekezetben. Látszik: mekkora örömeik telik az alkotó munkában.

A gyakorlati munkát elméleti oktatás előzi meg. A fiuknak minden egyes elkészített darabról pontos munkaleírást kell adniok. Műszaki rajzban kell lefektetniök az elkészítendő darab milliméternyire pontos tervét, majd szavakkal is le kell írniok a munka menetét. Így lesznek belőlük ter-

vező, gondolkodó munkástípusok, akik, ha kikerülnek innen, lehetnek oktatók, művezetők, kézi technikusok, s akik előtt nyitva áll a mérnöki fakultás kapuja is, ha tovább akarnak tanulni.

AZ ELMÉLETI ÓRÁKRA IS

benézünk. Az első osztály történelemóráján a föníciaiak gyakorlati életéről felelnek a fiuk kitűnően. Egy másik teremben geometria óra van: elismeréssel látjuk a kisdíjakok pompás, tisztán elkészített rajzait. De még jobban meglep a műszaki rajzóra eredménye: mérnöki alaposággal készített rajzokat látunk, pontos és tiszta valamennyi. Megtudjuk, hogy az elméleti órákon a diákok pontosan azt tanulják, amit az elméleti iskolák tanúli. Természetesen vannak ezenkívül szaktananyagok is. Ezek: mechanika, gépelemek, szerszámgépek, anyagtechnológia, gépipari könyvelés, stb.

Az iskola problémái

Az iskola, illetve diákság egyik legsürgősebben megoldandó problémája: az iskolától távol lakó diákoknak valamely mezőn való közöltatása, vagy külön diákételező felállítás. Az oktatás ugyanis déli 2 óráig tart, de a délutáni gyakorlati tanításra már 4 óra vissza kell térnie a diákoknak. A példálul az Irisztelepen, Kerekdombon lakó tanuló képtelen 2 óra alatt hazamenni, megébedelni és idejében visszajönni. Megoldás a közelben való ebédelés volna, amit intézményesen kellene megoldani.

A másik kérdés: a hiányosan berendezett műhelyek felszerelésének kiegészítése. Mert hát sokmindenre lenne még szüksége az iskolának a zavartalan meneti oktatás biztosításához. Szüksége volna: teljesen berendezett kovácsműhelyre, újabb gépekre és nyersanyagra, valamint egy fizikai laboratórium berendezésére.

A társadalomnak is segítségre kell lennie iskoláink egyéni gondjainak elosztásában, mert hiszen a mi társadalmunk jövője formálódik gyakorlati embereket nevelik éppen ezek a legfontosabb iskoláink. (M. I.)

